

ביג'י ופולה
להתחתן ולהתחתן!

עמוס, רננה ודויד בן-גוריון*
הילדים לא ירדו לנגב

צדדי. את השוטרים ששמרו על ביתו של ב.ג., למשל, הפעילה כדי לרוקן פחיובל או כדי לעזור לה בעבודות בית.

אבל לא פעם יצאה אל הזקוף שבשער, הסתכלה עליו, הפליטה: "אתה כבר עייף, כנס פנימה לשחות קפה. אני עומד פה במקומך, בינתיים!"

פעם, כששאתו של אחד מאנשי המישמר חלתה, הזעיקה פולה את נהג-בעלה, לקחה את השוטר, נסעה איתו לביתו, לקחה את האשה לבית-החולים בייזונסון — ועשתה שם שערורייה, עד שאישפוז אותה.

כאשר חלה ב.ג. חלתה גם פולה. כשחזרו לגופו של בן-גוריון רסיסירימון שהוטל בכנסת על-ידי מטורף, נפלה פולה למשכב עם חום גבוה. היא אושפזה בהדסה, שם שכב גם בן-גוריון.

פעמיים ביום היתה מסירה את בגדי בית החולים, לובשת שימלה רגילה, לוקחת שני סלים ליד ומבקרת את בעלה במחלקה הסמוכה, "ככה, כדי שלא ידע שאני חולה." גם בעת מיבצע סיני, כשחלה ב.ג. בי דלקת-ריאות, קיבלה פולה 39 חום. מה שלא מנע ממנה לשמור על החולה כמו לביאה, לנהל מלחמה פרטית באלופי צה"ל שבאו להתייעץ איתו: "די, מספיק, תלכו כבר מפה!" נהגה לגעור בהם.

כשהורשה ב.ג. לקום ממשכבו, הרשתה פולה לעצמה להיכנס למיטה.

חולת-הגעועים. גם ב-1961 חלתה פול לה. זה אירע כשבן-גוריון טס לבורמה. היא חלתה, פשוט, מגעועים אך אסרה על סובביה לרוח על כך לדויד שלה.

מקורביה טוענים, שהגורם העיקרי ש- החליש את גופה של פולה, השבוע, היו ה- משברים שעברו על בעלה, עם חיסול רפי" והקמת מע"י: פולה פשוט לא היתה מסו- גלת להבין את עריקותם של ידידי הטובים של ב.ג., בשעתו הקשה.

וכיוון שנפשה של הלבאה הזקנה סירבה לוותר, פקע משהו בגופה. היא מתה כפי שהיתה: לצידו של דויד בן-גוריון — ול- מענו.

הסוף. הידיעה על מותה הגיעה לשוה- בוקר בטלפון.

ביום שני בבוקר עזבו בני-משפחה — דויד, עמוס ורננה — את פולה בבית-החור- לים בבאר-שבע, לשם הוחשה לטיפול. ה- רופאים הבטיחו להודיע להם מייד על כל התפתחות.

את ההודעה קיבל עמוס בן-גוריון. הוא נכנס לחדר שבו התבודד אביו, בצריף ה- ירוק המפורסם, והודיע לו בפשטות: "אמא איננה."

השלושה נסעו מייד לבאר-שבע, מנהל בית-החולים קיבל את פניהם, ומטר להם את כל הפרטים על הרגעים האחרונים.

הזקן ביקש להיכנס לחדרה, להיפרד מ- מנה. המנהל סירב. הוא חשש שמא ישפיע הדבר עליו לרעה. לבסוף ויתר, ובן-גוריון נכנס.

הוא ניצב מול המיטה, התבונן בפנים ה- אהובים, ליטף צעיר אותם, ומילמל את המשפט ששימש הקדשה של ספריו לרעייה הנאמנת: "לכתך אחרי במדבר, בארץ לא זרועה."

חינוך

גילגולה

של מסורת

על הבמה של מלון גינתון בטבריה, עמד השבוע גבר מוצק, בעל הופעה מרשלת, כלשהו של איכר. מנהל בית-הספר כדורי, יעקוב אורי, היה אורחם של המראיינים שבח וייס וראובן בן-צבי, והוא שפך את אור ההחה על אחת הפינות המעניינות ביותר של העבר הקרוב.

הוא סיפר על הקשיים שעמדו בפניו בגלל המסורת הכדוריסטית האכזרית-במקצת, בה מקימים, בין היתר, "הנוכחיה חיה" המורכבת משמונה תלמידים צעירים, מגולחיראש, ה- נושאים על קרחותיהם נרות דולקים.

אורי הזמין לכדורי, להרצאה, את השר יגאל אלון, בוגר מחזור אליף של בית הספר, שבא ודיבר על מסורת ורוח כדורי. הוא הירצה שעתים והתלמידים הצהירו ב- פניו, בסוף, שנהנו מההרצאה, אך הם לא מאמינים לאף מילה אחת: "כי המסורת של מחזור אליף זאת לא מסורת. לא היה מי שירביץ להם."

רק כשהובא יצחק רבין, אף הוא חניך כדורי, אך מחזור מאוחר יותר, האמינו לו: הרב-אלוף פתח את דבריו ב"עברתי את המסלולים, וילגלו אותי והיכו אותי..."

אינו יושב בנגב, התריסה: "בן-גוריון, מה אתה רוצה? האם אחד משלושת הילדים שלך יושב בנגב?"

ערבוביות נשית. בשמירתה המתמדת על ב.ג., הפעילה לא אחת עורמה נשית. עם בעת חופשה בגליל, התעקש בן-גוריון שהוא רוצה לרכב על סוס. "שיגעון, סוס חסר לך?" הפליטה פולה.

גם ב-1920 רכבתי על סוס, מהר תבור לירושלים, ענה ב.ג.

"או היית צעיר בכמה שנים טובות!" ענתה פולה. וכשגם זה לא עזר, ובג. ציחה על שלישי הצבאי, נחמיה ארגוב המנות, שיכיא לו סוס — לחשה פולה לארגוב, כי יביא את הסוס הפראי ביותר, ולהציעו לזקן. וביתיים, להכין סוס שקט בצד.

ברור שבן-גוריון היה משוכנע ששלישו ואשתו מנסים להרכיב עליו סוס רגוע — ודחה את הסוס הסוער. לבסוף, רכב על הסוס השני, השקט, שהוכן במרחק-מה.

החלטותיו היומיומיות של הזקן קבעו את דרך-חיה. כאשר התחיל בן-גוריון לאכול דיאטה, התנורה פולה מן המאכל האחד והיחיד שאהבה כאמת: דגים ממולאים, אותם קראה, כמויות, גנפילטע פיש.

וכאשר הפך הזקן משדה-בוקר לנביא הברכה הילודה, הסתובבה פולה ברחובות, שאלה כל צעיר וטובי: "נו, מדוע אתה לא מתחתן כבר? להתחתן! להתחתן!"

"אעמוד במקומך!" גם יחסה להמר- ניהעם, למה שהיא קראה עמך, היה דר-

משך שלוש שנים רצופות, כאחות מוסמכת בבית-חולים יהודי שבניו-יורק. הם נישאו והוא שינה את שמו לבן-גוריון.

"כשהכרתי את בן-גוריון כבר הייתי ציף נארט. אחות ראשית," סיפרה פעם, כי היא הרבתה לספר הכל. הוא ביקש שאבוא איתו לפאבליק לייברארי. לספריה הציבורית. לעזור לו. שאעתיק לו את מה שמספרים על העתיד של ארץ-ישראל.

"היה לי כתביד יפה! והוא היה אדיב ואינטליגנטי. הוא היה בעל לב חם. בזה הוא רכש אותי."

גם על עצמה דיברה באותה נימה ישירה: "אני אדם בפני עצמי, עם מחשבותי, עם השקפות משלי. אני פשוט פולה בן-גוריון, אמרה לעיתונאית. "בכלל, מה זה להיות דעיתו של ראש-ממשלה? זה כלום. אפס. אבל להיות אשתו של דויד בן-גוריון — זה מה שתשוב!"

"מוסוכן לבג." גם יחסה לפוליטיקה היה פארטיזני. באחת הישיבות האחרונות של מרכז רפי, ראה עסקן מפלגתי מסויים ניכנס לשיבה. "תוציאו את האיש הזה מפה, הוא מסוכן לבן-גוריון!" צווחה על שומרי ראשו של בעלה. כאשר הביעו תדהמה, הסי- בירה: "לפני תשע שנים, הפריע לבן-גוריון באסיפה, בבית-סוקולוב!"

פעם אחרת פרצה לשיבת-משלה, כדי שי- בן-גוריון יקח את הפלולה שלו. יחסה ל- אורחים, כשהזקן היה צריך לקבל את הלבן שלו, בשעות הקבועות, אגדתו ממש. גם בפוליטיקה היתה פולה אישיות עז- מאית. פעם, כשבן-גוריון הטיח חבכרי מועצת עיריית תל-אביב שאף אחד מבניהם

במדינה

דמויות

מותה

של לבאה

"כל-כך כואב לי! מה יהיה? אני מוכרחה להבריא? ואס חירט זיין או בען-גוריון וערט פאלען? איי ויל הב טו לוק אפטר היים!"

פולה בן-גוריון לא הפליטה מילים אלו — חציין באיריש, חציין באנגלית — השבוע. היא השמיעה אותן לפני שנים אחדות, שעה שהחלימה מניתוח קשה.

השבוע, כאשר לקחה לפתע בהתקרשות דם במוח, לא היה לה הסיפק להגיד מילה. אף לא להפליט, בדרך משדה-בוקר לבית החולים בבאר-שבע, את השם שמילא את כל חייה: דויד בן-גוריון.

"ליבו החם כבש אותי!" פולה נולדה לפני 76 שנה כפאולין מונבו. היה זה בן-גוריון, האיש ששינה את חייה, אשר שינה גם את שמה לפולה.

היא נולדה במינסק אשר בפולין. ב-1915 הכירה את דויד גרין, לאחר שהספיקה, קודם לכן, ללמוד רפואה משך שנה ולעבוד,

* "מה יהיה אם בן-גוריון יפול? אצטרף לזאנן לרו!"